

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
“NAXÇIVAN” UNİVERSİTETİ
FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm: _____ (kafedra müdiri)

Tarix: 08 sentyabr 2022

Fənnin təsviri	Fənn (adı, krediti)	Dünya iqtisadiyyatı 4 kredit
	Fakültə	İdarəetmə
	İxtisas	Beynəlxalq münasibətlər
	Səviyyə (bakalavriat, magistratura)	Bakalavriat
	Kurs	IV
	Semestr	I
	Təlimçi	Rzayeva Fatma Nureddin q.
	e-mail	aliyevafatima33@gmail.com
	Telefon	+994507785236
	Dərs günləri və saatları	I gün 1-ci s., IV gün 1-ci s., V gün 1-ci saat.
Tədris dili	Azərbaycan	
Baza/ Seçmə		
Tələb olunan dərsliklər və dərs materialları	<p style="text-align: center;">Əsas ədəbiyyatlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. <p style="text-align: center;">Əlavə ədəbiyyatlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A.Ş.Şəkərəliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999. 2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005. 3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 4. Q.Süleymanov. Innovasiya prosesinin təşkili və idarə edilməsi Bakı, 2007. 5. S.Səfərov. Yeni Azərbaycan. İqtisadiyyat, siyasət, dinamizm. Bakı, 2003.	
İstifadə ediləcək web səhifələr		
Fənnin xülasəsi	Dünya iqtisadiyyatı barədə nəzəri müddəalar və yaxud nəzəriyyə nəzəri iqtisadın tərkib hissəsidir. Nəzəri iqtisad cəmiyyətin inkişafında maddi nemətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehlakı baxımından iqtisadi münasibətləri öyrənirsə, dünya iqtisadiyyatı da istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak baxımından ölkələr arasındakı münasibətləri öyrənir.	
Fənnin məqsədləri	<p>Fənnin öyrədilməsi aşağıdakı məqsədlərə xidmət edir:</p> <p>Dünya iqtisadiyyatı fənninə yiyələnən və bu ixtisas üzrə peşəni və yaxud sənəti özündə formalaşan tələbələr hər bir ölkənin milli iqtisadiyyatını qlobal iqtisadi sistemə qovuşa bilməsinin başlıca xüsusiyyətlərini və əsas formalarını və bu sistemdə mövcud olan dərin qarşılıqlı əlaqələr üzrə biliklər əldə edir. Dünya iqtisadiyyatı üzrə formalaşan iqtisadçı kadrlar dünya iqtisadi sistemin mövcud vəziyyətini və inkişaf meyllərini ifadə edən qloballaşma proseslərini dərinlən bilməklə həmin sistemi təşkil edən milli iqtisadiyyatları üzvi şəkildə birləşdirən beynəlxalq əmək bölgüsü üzrə təcrübə biliklərə malik olur.</p> <p>Fənnin məqsədinə müvafiq aşağıdakı vəzifələrin həyata keçirilməsi nəzərdə</p>	

	tutulmuşdur: -Müasir dünyanın iqtisadi mənzərəsi barədə ətraflı təsəvvürə malik olmaq; – Qlobal və regional miqyasda iqtisadi fəaliyyətlər və müxtəlif təsərrüfat sahələrinin inkişafını, rolunu təhlil etmək; – Müasir dövrdə dünya təsərrüfatına təsiri edən amilləri təhlil etmək.	
Öyrənmə nəticələri	“Dünya iqtisadiyyatı” fənni tələbələrə mənimsədilməklə, dünya iqtisadiyyatı və onun əsas cəhətləri, dünya təsərrüfatının yarım sistemləri və onların inkişaf qanunauyğunluqları, planetimizdə fəaliyyət göstərən iqtisadi inkişaf modelləri, ölkələrin tərəqqisində region amili, ölkə və dünya iqtisadiyyatında optimal inkişafında biliyin həlledici rolu, qlobal problemlərin və qloballaşma proseslərinin milli iqtisadiyyatlara təsiri, milli iqtisadiyyatların tərəqqisində dövlətin rolu, inkişaf etmiş ölkələrin iqtisadiyyatının hərəkətverici qüvvələri və.s prosesləri öyrədir.	
Tədris metodları	Mühazirə	30 saat
	Qrup müzakirəsi	30 saat
	Təcrübi məşğələ	
	Simulyasiya	
	Layihə	
	Digər	
Qiymətləndirmə	Mövzunun mənimsənilməsi	Faiz nisbəti (%) və ya bal
	Balların maksimum miqdarı	100 bal
	1. Semestr ərzində toplanmış maksimum bal	50 bal (50%)
	- Dərsə davamiyyətə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Tələbələrin sərbəst işinə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Seminar və laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə maksimum bal	30 bal (30%)
	Qeyd: seminar dərslərində tələbənin jurnalda ən azı 3 (üç qiyməti olduğu halda, ona tədrisin bu növü üzrə ballar hesablanır. Əks təqdirdə tələbəyə bal hesablanmır.	
	2. İmtahan nəticələrinə görə maksimum bal	50 bal (50%)
3. Fənnin mənimsənilməsi qaydası: semestr ərzində imtahan nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir. - 51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F - 51 – 60 - “qənaətbəxş” – E - 61 – 70 – “kafi” – D - 71 – 80 – “yaxşı” – C - 81 – 90 – “çox yaxşı” – B - 91 – 100 – “əla” – A		
Cəmi:		100 bal (100%)
Qiymətl. metodları	Test imtahan	
Qaydalar	<p>Davamiyyət: Fənn üzrə ayrılmış bütün saatların 25%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır.</p> <p>Buraxılmış imtahan və ya tapşırıqlar: Tələbə planlaşdırılan təqdimatda və ya imtahanda iştirak edə bilməyəcəyi təqdirdə əvvəlcədən məlumat verməlidir. Tam sinif iştirakı və təyin olunmuş ev tapşırığını yerinə yetirilməsi gərəklidir.</p> <p>Tədqiqat işlərində, hazırlanmış layihələrdə istifadə olunan mənbələrə istinad verilməlidir. Bununla birlikdə, tələbə tərəfindən təhlil edilmədən, yalnız istinad və sitatlardan ibarət olan hər hansı bir tədqiqat işi qəbul edilə bilməz.</p> <p>Testlər zamanı köçürmə, təyin edilmiş qaydalara tabe olunmadığı təqdirdə tələbə imtahan nəticəsinin ləğv olunması ehtimalı daxil olmaqla cəzalandırılacaqdır.</p> <p>Təqdimatların / layihə sənədlərinin mövzuları fənni tədris edən müəllim tərəfindən əvvəlcədən müəyyənləşdiriləcəkdir. Müəllim ilə əvvəlcədən razılaşdırıldığı təqdirdə digər tələbələrlə əməkdaşlığa icazə verilə bilər.</p>	

Tematik plan			
Həftə	Tarix	Mövzular	Dərslik / Tapşırıq / Ədəbiyyat
1	16.09.22	<p>Mövzu 1. Dünya iqtisadiyyatı anlayışı, mahiyyəti, subyektləri.</p> <p>Dünya iqtisadiyyatı anlayışı; “Dünya iqtisadiyyatı” anlayışının şərhinə müxtəlif səpgidə yanaşmalar; Dünya bazarlarında mürəkkəb əmtəə növlərinin reallaşdırılması; Dünya təsərrüfatının inkişaf mərhələləri; dünya iqtisadiyyatına milli iqtisadi sistemlərin mürəkkəb bir məcmusu kimi; Dünya iqtisadiyyatının öyrənilməsi də metodologiyanın ən ümumi dialektik prinsipləri; Dünya təsərrüfatında müəyyən sistemləri ayırmaq üçün tətbiq edilən meyarlar; Dünya iqtisadiyyatı fənninin predmeti və metodu; Dünya təsərrüfatı sisteminin tərkib hissələri; Dünya təsərrüfatı inkişafının əsas göstəriciləri; ÜDM-nin hesablanma metodları.</p>	<p>Mühazirə materialları</p> <p>Əsas ədəbiyyatlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. <p>Əlavə ədəbiyyatlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A.Ş.Şəkəraliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999. 2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005. 3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 4. Q.Süleymanov. Innovasiya prosesinin təşkili və idarə edilməsi Bakı, 2007. 5. S.Səfərov. Yeni Azərbaycan. İqtisadiyyat, siyasət, dinamizm. Bakı, 2003.
2	19.09.22	<p>Mövzu 2. Beynəlxalq təsərrüfat və milli iqtisadiyyat</p> <p>Beynəlxalq təsərrüfatının formalaşması və onun inkişaf dövrləri; İqtisadi artım. Bütün iqtisadi proseslərin beynəlmilləşməsi nəticəsində dünya təsərrüfatının formalaşmış strukturları; Beynəlxalq səviyyədə iqtisadi əməkdaşlıq meyarları; Beynəlxalq iqtisadi əməkdaşlığın əsasında duran iqtisadi qanunlar; Beynəlxalq təsərrüfat və milli iqtisadiyyat arasında qarşılıqlı əlaqə; Dünya təsərrüfatının inkişafında XX əsrin daxilində ayrılan müəyyən dövrlər; Dünya təsərrüfatı və müxtəlif ölkələrin iqtisadi münasibətlərində dəyər qanununun rolu; Dünya təsərrüfatındakı daxili ziddiyətlər.</p>	<p>Mühazirə materialları</p> <p>Əsas ədəbiyyatlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. <p>Əlavə ədəbiyyatlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A.Ş.Şəkəraliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999. 2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005. 3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 4. Q.Süleymanov. Innovasiya prosesinin təşkili və idarə edilməsi Bakı, 2007. 5. S.Səfərov. Yeni Azərbaycan. İqtisadiyyat, siyasət, dinamizm. Bakı, 2003.

3	26.09.22	<p>Mövzu 3. İnkişaf etmiş ölkələrin (İEÖ)beynəlxalq iqtisadi münasibətləri İnkişaf etmiş sənaye ölkələrinin ümumi xarakteristikası. İnkişaf etmiş ölkələrin bir çox xüsusi cəhətləri; iqtisadi inkişafın beş tarixi mərhələsi; Ənənəvi və yaxud sinfli cəmiyyət. İstehsalın səmərəli aparılması üçün az-çox dəyişikliklər edilməsi, şərait yaradılması mərhələsi. Yüksəliş cəmiyyəti. Yetkin və yaxud sənaye cəmiyyətinə yol açılması mərhələsi. Yüksək kütləvi istehlak cəmiyyəti mərhələsidir. İnkişaf etmiş sənaye ölkələrinin iqtisadi inkişaf səviyyələrinin bərabərləşməsi. İnkişaf etmiş sənaye ölkələrinin əsas inkişaf modelləri. Artımın sürəti və amilləri; Dövrü inkişaf.; Qeyri-bərabər inkişaf; İqtisadi inkişafın bərabərləşməsi meyli. İnkişaf etmiş sənaye ölkələrinin iqtisadi siyasətinin istiqamətləri. Liberal model; Korporativ model; Demokratik korporativçilik modeli. Sosial-bazar modeli.</p>	<p>Mühazirə materialları Əsas ədəbiyyatlar: 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslük, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. Əlavə ədəbiyyatlar: 1. A.Ş.Şəkəraliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999. 2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005. 3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslük, Bakı, 2006. 4. Q.Süleymanov. İnnovasiya prosesinin təşkili və idarə edilməsi Bakı, 2007. 5. S.Səfərov. Yeni Azərbaycan. İqtisadiyyat, siyasət, dinamizm. Bakı, 2003</p>
4	30.09.22	<p>Mövzu 4. Dünya istehsalının və maliyyə kapitalının əsas mərkəzləri ABŞ- nın iqtisadiyyatı; ABŞ-ın iqtisadi inkişafının xarakterik xüsusiyyətləri. Dünya təsərrüfatında ABŞ-ın mövqeyi. ABŞ-ın dünya iqtisadiyyatına təsiri amilləri. Müasir dövrdə ABŞ-ın makroiqtisadi siyasəti. Nəqliyyat; İqtisadi inkişafın dövrləri; Birinci dövr - 1929-1933-cü illər; İkinci dövr - ikinci dünya müharibəsinin qurtardığı vaxtdan 50-ci illərin axırları; Üçüncü dövr - 1957-1958-ci illərin böhranı ilə başlayıb 1973-1975-ci illərin böhranınaqədər; Dördüncü dövr - 70-ci illərin axırların; Beşinci dövrdəki onilliklərdə dünya təsərrüfatında ABŞ-ın mövqeyi. Yaponiyanın iqtisadiyyatı;Yaponiyanın iqtisadi inkişafının ümumi xarakteristikası.Yaponiya iqtisadiyyatının inkişaf mərhələləri.Yaponiyanın iqtisadi inkişaf modeli.Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərdə Yaponiyanın yeri.Yaponiyanın iqtisadi inkişafının ümumi xarakteristikası Qərbi Avropa dövlətlərini iqtisadiyyatı; Qərbi Avropa ölkələrinin ümumi xarakteristikası. Qərbi Avropa ölkələrinin iqtisadi inkişaf mərhələləri: birinci mərhələ (1945-1950-ci illər).İkinci mərhələ - 1950-1974-cü illər.Üçüncü mərhələ - 1974-1984-cü illər.Dördüncü mərhələ - 1985-1990-cı illər.Beşinci mərhələ - 1991-ci ildən sonrakı dövr.</p>	<p>Mühazirə materialları Əsas ədəbiyyatlar: 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslük, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. Əlavə ədəbiyyatlar: 1. A.Ş.Şəkəraliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999. 2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005. 3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslük, Bakı, 2006. 4. Q.Süleymanov. İnnovasiya prosesinin təşkili və idarə edilməsi Bakı, 2007. 5. S.Səfərov. Yeni Azərbaycan. İqtisadiyyat, siyasət, dinamizm. Bakı, 2003</p>

5	03.10.22	<p style="text-align: center;">Mövzu 5. İEÖ-in məhəlli iqtisadi inteqrasiyası</p> <p>Iqtisadi inteqrasiyanın mahiyyəti. Ərazi üzrə iqtisadi inteqrasiya yaradılmasının obyektiv əsasları. İnteqrasiya proseslərinin təkamülü. Regional inteqrasiyanın əsas formaları. Avropa dövlətləri arasında iqtisadi inteqrasiya birliyi yaradılmasının əsas tarixi, siyasi və iqtisadi tərəfləri. Avropa iqtisadi birliyi üzrə Roma müqaviləsi. AI-nin inkişaf mərhələləri.AI-nin təşkilati quruluşu.AI-nin maliyyə sistemi. Şimali Amerika azad ticarət zonası (NAFTA).</p>	<p>Mühazirə materialları Əsas ədəbiyyatlar: 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslük, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. Əlavə ədəbiyyatlar: 1.A.Ş.Şəkəraliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999.</p>
6	10.10.22	<p>Mövzu 6. TMS-lər: mahiyyəti,məzmunu və BİM –in inkişafında rolu</p> <p>Beynəlxalq şirkətlərin yaranması tarixi . Transmilli şirkətlərin (TMS) iqtisadiməzmunu və onların təsnifatı. Məhsuldar qüvvələrin inkişafı əsasən baş verən istiqamətlər; Müxtəlif sahələri özündə birləşdirən müasir növ konsernlər və kombinəlaşdırılmış birliklərin yaranması; İstehsal xərclərinin aşağı olması və əmtələrin differensiallaşması (qruplaşdırılması) səviyyəsi. Transmilli şirkətlər beynəlxalq iqtisadiyyatın maddi əsasıdır. Bank kapitalının təmərküzləşməsi və transmilli bankların yaranması. TMS-lər və kapital ixracı problemi. İnkişaf etmiş ölkələrdə transmilli maliyyə-sənaye qruplarının yaranması. Müasir şəraitdə TMS-lərin fəaliyyətinin xüsusiyyətləri. TMS-lər və innovasiya prosesinin inkişafı. ABŞ-ın maliyyə-sənaye qrupları (MSQ). Almaniyanın transmilli maliyyə-sənaye qrupları (MSQ). Cənubi Koreya maliyyə-sənaye qrupları. Rusiyanın maliyyə-sənaye qrupları.</p>	<p>Mühazirə materialları Əsas ədəbiyyatlar: 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslük, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. Əlavə ədəbiyyatlar: 1. A.Ş.Şəkəraliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999. 2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005. 3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslük, Bakı, 2006. 4. Q.Süleymanov. Innovasiya prosesinin təşkili və idarə edilməsi Bakı, 2007. 5. S.Səfərov. Yeni Azərbaycan. İqtisadiyyat, siyasət, dinamizm. Bakı, 2003</p>

7	14.10.22	<p>Mövzu 7. Dünya təsərrüfatında inkişaf etməkdə olan (İEOÖ) ölkələrin yeri və rol Inkişaf etməkdə olan ölkələrin ümumi xarakteristikası; Sosial-iqtisadi inkişafda dövlətin rolu; Xarici kapital və sosial-iqtisadi inkişaf; Yeni sənaye ölkələrinin yaranması; Inkişaf etməkdə olan ölkələrdə sosial-iqtisadi dəyişikliklər. Inkişaf etməkdə olan ölkələrin sosial- iqtisadi inkişafının differensiallaşması. Inkişaf etməkdə olan ölkələrin daxili bazarı. Bazarın həcmi və inkişaf səviyyəsi. Bazarın miqyasının inkişafını xarakterizə edən digər ümumiləşdirici göstəricilər.</p>	<p>Mühazirə materialları Əsas ədəbiyyatlar: 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. Əlavə ədəbiyyatlar: 1. A.Ş.Şəkərəliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999. 2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005. 3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 4. Q.Süleymanov. Innovasiya prosesinin təşkili və idarə edilməsi Bakı, 2007. 5. S.Səfərov. Yeni Azərbaycan. İqtisadiyyat, siyasət, dinamizm. Bakı, 2003</p>
8	17.10.22	<p>Mövzu 8. Asiya ölkələrinin iqtisadiyyatı Asiya ölkələrinin ümumi xarakteristikası. Cənubi-Qərbi Asiyanın əsas sosial-iqtisadi inkişaf modeli və onların təkamül. Cənubi Asiya ölkələrinin iqtisadiyyatı; Şərqi və Cənubi-Şərqi Asiya dövlətlərinin iqtisadiyyatının ümumi xarakteristikası. Şərqi və Cənubi-Şərqi Asiya ölkələrində dövlətin iqtisadi siyasəti. Asiya ölkələrinin iqtisadi inteqrasiyası. Xarici Asiya ölkələri sosial-iqtisadi inkişaf səviyyələrinə görə. İnzibati-ərazi quruculuğu baxımından xarici Asiya dövlətləri. İqtisadi inkişafda xarici amilin rolu; Türkiyənin iqtisadiyyatı. İranın iqtisadi inkişaf modeli. Emal sənayesi və energetika. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin (BƏƏ) iqtisadiyyatı. Pakistanın iqtisadiyyatı. Valyuta və ticarət nəzarəti. Cənub-şərqi Asiya ölkələri Birliyi (ASEAN). Asiya –Sakit okean iqtisadi əməkdaşlığı – ASOIƏ (ATES).</p>	<p>Mühazirə materialları Əsas ədəbiyyatlar: 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. Əlavə ədəbiyyatlar: 1. A.Ş.Şəkərəliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999. 2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005. 3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006.</p>

<p>9</p>	<p>24.10.22</p>	<p>Mövzu 9. Latın Amerikasö ölkələrinin iqtisadiyyatı Latın Amerikasö (LA) ölkələrinin iqtisadi inkişafının ümumi xarakteristikası. LA ölkələrində iqtisadi inkişaf dinamikası və iqtisadi siyasətin əsas istiqamətləri. LA ölkələri arasında iqtisadi inteqrasiya birliyinin yaradılması zəruriliyi. LA ölkələri sırasında və eləcə də dünyada. Braziliyanın müəyyən üstünlüklərə malik olması Braziliyanın iqtisadi inkişafının ümumi xarakteristikası. Meksikanın iqtisadi inkişaf modeli. Argentinanın iqtisadiyyatı. Kolumbiyanın iqtisadiyyatı. Venesuelanın iqtisadiyyatı. Çilinin iqtisadiyyatı. Bərpa olunmayan ehtiyatlar və Bərpa olunan ehtiyatlar. İdxal məhsullarının əvəzlənməsi və ixraca istiqamətlənmək.</p>	<p>Mühazirə materialları Əsas ədəbiyyatlar: 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. Əlavə ədəbiyyatlar: 1. A.Ş.Şəkərəliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999. 2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005. 3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 4. Q.Süleymanov. Innovasiya prosesinin təşkili və idarə edilməsi Bakı, 2007. 5. S.Səfərov. Yeni Azərbaycan. İqtisadiyyat, siyasət, dinamizm. Bakı, 2003</p>
<p>10</p>	<p>28.10.22</p>	<p>Mövzu 10. Afrikanın iqtisadiyyat Afrika dövlətləri iqtisadiyyatının ümumi xarakteristikası. İdarəçilik formalarına görə Afrika dövlətləri. Afrika ölkələrinin əsas sosial-iqtisadi inkişaf modelləri. İnzibati-ərazi quruluşuna görə Afrika dövlətləri. İqtisadiyyatın sahəvi quruluşu. Quruluş dəyişikliyi modeli. Patriarxal icma və feodal təsərrüfat forması. Kapitalist təsərrüfat forması. Xarici iqtisadi əlaqələr. Afrika ölkələrində demoqrafiya problemi. ÜDM-in formalaşması üzrə ayrı-ayrı təsərrüfat sahələrinin təhlili nəticəsində Afrika dövlətləri. Afrikanın sosial-iqtisadi inkişafına əks təsir edən bir çox cəhətlər.</p>	<p>Mühazirə materialları Əsas ədəbiyyatlar: 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. Əlavə ədəbiyyatlar: 1. A.Ş.Şəkərəliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999. 2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005. 3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 4. Q.Süleymanov. Innovasiya prosesinin təşkili və idarə edilməsi Bakı, 2007. 5. S.Səfərov. Yeni Azərbaycan. İqtisadiyyat, siyasət, dinamizm. Bakı, 2003</p>

11	31.10.22	<p>Mövzu 11. Çin Xalq Respublikasının iqtisadiyyatı</p> <p>Çinin sosial-iqtisadi inkişaf modelinin ümumi xarakteristikası. Çinin iqtisadi artımına milli iqtisadiyyatın açılışı da güclü təsiri. İqtisadi siyasətin əsas istiqamətləri. enerji bazasının inkişafı barədə proqram . Məhsulların istehsalında Çinin dünya üzrə tutduğu yer . Çinin iqtisadiyyatının sahəvi quruluşu. Çinin dünya iqtisadi əlaqələri. Çinin islahat siyasətində "açıq" xarici iqtisadi siyasət.</p>	<p>Mühazirə materialları Əsas ədəbiyyatlar: 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. Əlavə ədəbiyyatlar: 1. A.Ş.Şəkərəliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999. 2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005.</p>
12	07.11.22	<p>Mövzu 12. Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələrinin iqtisadiyyatı</p> <p>Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələrinin iqtisadi inkişafının ümumi xarakteristikası. Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələrində iqtisadi islahatlar. Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələrinin iqtisadiyyatının müasir vəziyyəti. Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələrinin bəzi makroiqtisadi göstəriciləri. Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələrində özəlləşdirilmə prosesi. Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələrinin (qabaqcıl ölkələrinin) iqtisadiyyatının quruluşu. Baltikyanı (Latviya, Litva, Estoniya) ölkələrinin iqtisadiyyatı. Litvada kütləvi özəlləşdirilmə proqramı. Estoniyada özəlləşdirilmə proqramı. Latviyada dəmiryolu şəbəkəsi, Litvada gəmiqayıma, neftəmalı.</p>	<p>Mühazirə materialları Əsas ədəbiyyatlar: 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009.</p>
13	11.11.22	<p>Mövzu 13. MDB ölkələrinin iqtisadi inteqrasiyası</p> <p>MDB ölkələrində iqtisadi islahatlar. MDB ölkələrində istehsalın həcmnin azalması. MDB ölkələri arasında iqtisadi inteqrasiya və onun inkişaf perspektivləri. İqtisadi İttifaqın yaradılması haqqında razılaşma. Azad ticarət zonasının formalaşması; Gömrük ittifaqının 3-cü ölkələrə qarşı qarşılıqlı münasibətləri;Vahid gömrük ərazisinin formalaşdırılması; Ümumi xidmət və əmək bazarı;</p>	<p>Mühazirə materialları Əsas ədəbiyyatlar: 1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006. 2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001. C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009. Əlavə ədəbiyyatlar: 1. A.Ş.Şəkərəliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi</p>

		<p>Vahid elmi-texniki informasiya məkanının formalaşdırılması.</p> <p>MDB ölkələri maliyyə bazarlarının inteqrasiyası .</p> <p>MDB çərçivəsində regionlaşma proseslərinin ümumi inteqrasiya proseslərinə təsiri. MDB ölkələrinin bank, maliyyə təşkilatları və real sektorunun müəssisələrinin cəlb etmə və investisiya imkanları.</p>	<p>münasibətlər. Bakı, 1999.</p> <p>2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005.</p> <p>3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslük, Bakı, 2006.</p>
14	14.11.22	<p>Mövzu 14. Azərbaycanın iqtisadiyyatı</p> <p>Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra xarici aləmlə olan əlaqələri.</p> <p>Azərbaycan sənaye-aqrar ölkəsidir. Qeyri-neft bölməsi sahələrindən olan metallurgiya və hazır məmulatlar istehsalı.</p> <p>Maşın və avadanlıqların istehsalı müəssisələrində istehsalı.</p> <p>Respublikanın kənd təsərrüfatı çoxsahəli təsərrüfatçılığı.</p> <p>Nəqliyyat bölməsi ölkənin əsas infrastruktur sahələrindən biri kimi.</p> <p>Xarici ticarət dövrünün ümumi həcmi.</p> <p>Azərbaycan iqtisadi sistemində özəlləşdirilmə aparılması və xüsusi sahibkarlığın yaradılması prosesi.</p> <p>Azərbaycanın iqtisadi inkişafında xarici kapitalın da böyük rolu.</p>	<p>Mühazirə materialları</p> <p>Əsas ədəbiyyatlar:</p> <p>1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslük, Bakı, 2006.</p> <p>2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001.</p> <p>C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009.</p> <p>Əlavə ədəbiyyatlar:</p> <p>1. A.Ş.Şəkərəliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999.</p> <p>2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005.</p> <p>3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslük, Bakı, 2006.</p> <p>4. Q.Süleymanov. Innovasiya prosesinin təşkili və idarə edilməsi Bakı, 2007.</p> <p>5. S.Səfərov. Yeni Azərbaycan. İqtisadiyyat, siyasət, dinamizm. Bakı, 2003</p>
15	21.11.22	<p>Mövzu 15. Dünya təsərrüfatı və əhali problemi</p> <p>Dünyanın demoqrafik inkişafı. Demoqrafik inqilab. Demoqrafik keçid anlayışı.İqtisadiyyatın mənimsənilməsi mərhələsi;aqrar iqtisadiyyatın hakim olduğu mərhələ; sənaye iqtisadiyyatı mərhələsi.</p> <p>Əhali artımı və iqtisadi artım. Əhalinin yerləşməsi. Ayrı-ayrı yarım sistemlər və regionlarda əhalinin bölgüsü.</p> <p>Demoqrafiya siyasəti.</p> <p>Inkişaf etməkdə olan ölkələrdə demoqrafiya siyasəti. İnkişaf etmiş ölkələrin demoqrafiya siyasəti. İşçi qüvvəsinin keyfiyyəti, keyfiyyət anlayışı.</p> <p>Dünya əmək ehtiyatları, onların və keyfiyyət tərəfləri. Ümumi təhsil səviyyəsi. İşçi qüvvəsindən istifadə edilməsi.</p>	<p>Mühazirə materialları</p> <p>Əsas ədəbiyyatlar:</p> <p>1. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslük, Bakı, 2006.</p> <p>2. Ə.Feyzullabəyli, E.I.Ibişov, H.A.Israfilov. Beynəlxalq ticarət işi. B., 2001.</p> <p>C.H.Kərimov. Dünya ölkələri. Makroiqtisadi göstəricilər. Bakı, 2009.</p> <p>Əlavə ədəbiyyatlar:</p> <p>1. A.Ş.Şəkərəliyev. Dünya iqtisadiyyatı və Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı, 1999.</p> <p>2. G.Gənciyev. BIM: Müasir vəziyyət və inkişaf problemləri. Bakı, 2005.</p>

	<p>Iqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf təşkilatı (İƏ və İT) ölkələrində işçilərin orta illik və həftəlik iş saatları .</p> <p>Qərbi ölkələrində məşğulluq. İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə əmək ehtiyatlarının istifadə edilməsi.</p>	<p>3. Q.Süleymanov. Beynəlxalq əmək bazarının inkişaf problemləri. Dərslik, Bakı, 2006.</p> <p>4. Q.Süleymanov. İnnovasiya prosesinin təşkili və idarə edilməsi Bakı, 2007.</p> <p>5. S.Səfərov. Yeni Azərbaycan. İqtisadiyyat, siyasət, dinamizm. Bakı, 2003</p>
--	---	---

Sərbəst işin mövzuları

1	Dünya iqtisadiyyatı və təbii (mineral) ehtiyatlar
2	Dünya təkrar istehsal prosesi
3	Dünya təsərrüfatının yarım sistemləri və onların qruplaşdırılması
4	Qlobal beynəlmilləşmə və iqtisadi inkişaf
5	Dünya iqtisadiyyatının inkişafında biliyin rolu
6	Transmilli korporasiyalar (TMK) və dünya iqtisadiyyatı
7	Dünya iqtisadiyyatı və qlobal problemlər
8	Qlobal ekoloji problemlər
9	Beynəlxalq ticarətin dünya iqtisadiyyatına təsiri
10	Kapitalın ölkələrarası hərəkəti və onun formaları
11	İşçi qüvvəsinin beynəlxalq miqrasiyası
12	İnkişaf etmiş ölkələrin (İEÖ) daxili bazarı
13	DÜNYA SƏNAYESİ VƏ İQTİSADİYYATIN İNKİŞAFINDA ONUN ROLU
14	ELMI-TEXNİKİ TƏRƏQQİ VƏ DÜNYA İQTİSADİYYATI
15	DÜNYA İQTİSADİYYATINDA KƏND TƏSƏRRÜFATI
16	Dünyada nəqliyyat və kommunikasiya
17	Dünyada şəhərlər və şəhər iqtisadiyyatları
18	Beynəlxalq ticarət və investisiya
19	Qərbi Avropa dünya iqtisadiyyatında
20	Azərbaycan dünya iqtisadiyyatında
21	Dünya iqtisadiyyatının hərbi-siyasi problemləri

22	Qlobal ərzaq problem		
23	Dünya iqtisadiyyatının formalaşma mərhələləri		
Seminar məşğələləri.Cəmi-30 saat			
1	15.09.22	Mövzu1. Dünya iqtisadiyyatı anlayışı, mahiyyəti, subyektləri	2 s.
2	22.09.22	Mövzu2. Beynəlxalq təsərrüfat və milli iqtisadiyyat	2 s.
3	23.09.22	Mövzu 3. İnkişaf etmiş ölkələrin (İEO) beynəlxalq iqtisadi münasibətləri	2 s.
4	29.09.22	Mövzu 4. Dünya istehsalının və maliyyə kapitalının əsas mərkəzləri	2 s.
5	06.10.22	Mövzu 5. İEO-in məhəlli iqtisadi inteqrasiyası.	2 s.
6	07.10.22	Mövzu 6. TMSŞ-lər: mahiyyəti,məzmunu və BİM –in inkişafında rolu	2 s.
7	13.10.22	Mövzu 7. Dünya təsərrüfatında inkişaf etməkdə olan (İEOÖ) ölkələrin yeri və rolu	2 s.
8	20.10.22	Mövzu 8. Asiya ölkələrinin iqtisadiyyatı	2 s.
9	21.10.22	Mövzu 9. Latın Amerikasının iqtisadiyyatı	2 s.
10	27.10.22	Mövzu 10. Afrikanın iqtisadiyyatı	2 s.
11	03.11.22	Mövzu 11. Çin Xalq Respublikasının iqtisadiyyatı	2 s.
12	04.11.22	Mövzu 12. Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələrinin iqtisadiyyatı	2 s.
13	10.11.22	Mövzu 13. MDB ölkələrinin iqtisadi inteqrasiyası	2 s.
14	17.11.22	Mövzu 14. Azərbaycanın iqtisadiyyatı	2 s.
15	18.11.22	Mövzu 15. Dünya təsərrüfatı və əhali problemi	2 s.

Fənn müəllimi:

F.N.Rzayeva